

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislain pykälään 72 b. Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemusten käsittelyyn tarvitaan työvoiman saatavuuden arvioinnin tueksi ajantasaiset alueelliset linjaukset niiltä alueilta, joilla työnteko tapahtuu.

Työvoiman saatavuus eri ammattialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla ELY-keskuksen alueella, huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta seuraavan kuuden kuukauden ajalle.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Kainuu

Pitkään jatkunut haasteellinen taloustilanne on vaikuttanut vahvasti sekä Kainuun että koko maan työttömyystilanteeseen jo parin vuoden ajan. Kainuun työttömyys on kuitenkin kehittynyt maaliskuusta lähtien selkeästi parempaan suuntaan ja pieneni elokuussa vuoden takaisesta ensimmäistä kertaa sitten syyskuun 2023. Myös syyskuussa tuli laskua, alueella oli syyskuun 2025 lopussa 2 800 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 % vuoden takaista vähemmän. Työttömyys nousi kaikilla muilla alueilla ja koko maassa 11 %.

Tulevina kuukausina Kainuun työttömyys todennäköisesti kehittyy myönteisesti, ja ensi vuonna talouden ennustetaan kasvavan, mikä pienentäisi työttömyyttäkin. Talouskasvua on tosin ennustettu jo pitkään, eikä se ole tästä huolimatta kunnolla alkanut, mutta yrityksistä tulee viestiä pikkuhiljaa paranevasta tilanteesta.

Pitemmällä aikavälillä Kainuun työttömyys on edelleen vähentynyt merkittävästi. Esimerkiksi vuoden 2015 syyskuusta työttömyys on supistunut 45 %, alueista eniten, kun koko maassa on tullut laskua 8 %. Huomattavan parannuksen tärkein syy väestön on ikärakenne. Työmarkkinoille tulevien ikäluokkien koko on ollut pitkään selvästi työmarkkinoilta eläköityviä pienempi ja eläkkeelle siirtyy paljon niin työttömiä kuin työssä olevia, joiden työpaikat avautuvat nuoremmille. Yhä syyskuun lopussa työttömistä vähintään 60-vuotiaita oli 20 % ja vähintään 50-vuotiaita 42 %.

Tällä ja ensi vuosikymmenellä työttömien määrän lasku siis jatkuu. Työttömyyden vähentyminen viime vuosina ei silti johdu missään nimessä vain eläköitymisistä vaan työllisyysasteikin on noussut hurjasti, työpaikkoja on ollut pitkään runsaasti tarjolla ja Kainuun talouskasvu on ollut maakunnista nopeinta vuodesta 2015. Toimialoista esimerkiksi

20.11.2025

kaivannaisalan ja kemianteollisuuden sekä ICT:n ja elektroniikan henkilöstömäärä on kasvanut kymmenessä vuodessa yhteensä yli tuhannella henkilöllä.

Määrällisesti eniten Kainuuseen kaivataan suorittavan työn tekijöitä ja kovin pula on sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä metalli-, ICT-, metsä- ja ravintola-aloilla. Rakennusala nousee jälleen seuraavan parin vuoden aikana pula-alojen joukkoon datakeskus- sekä muiden toimialojen investointien ansiosta ja rakennusalan työttömyys on jo pienentynyt Kainuussa.

Datakeskusten kasvanut työvoimatarve lisää ICT-alan lisäksi tekijätarvetta laajasti muissakin ammateissa. Lisäksi ammattiryhmittäin tarkasteltuna jo pitkään erityisen kova pula on ollut opettajista ja siivoojista. Lähikuukausina työvoiman saatavuudessa ei ole odotettavissa suurta muutosta, mutta ensi vuonna toden-näköisesti saatavuus jälleen heikkenee taloustilanteen parannuttua ja työvoiman kysynnän kasvettua.

Tulevina vuosina tekijäpula yhä vaikeutuu työikäisten määrän laskiessa ja rekrytointiongelmien kasvavat tällä vuosikymmenellä yli 70 %:n. Pula tekijöistä on väestörakenteen lisäksi ehkä Kainuun suurin haaste.

Kohtaanto-ongelma on ollut pitkään vaikea niin Kainuussa kuin koko maassa, eli työvoiman kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Taustalla on muun muassa heikko työvoiman liikkuvuus, kannustinloukut, matala palkka, osa-aikaiset ja lyhyet työsuhteet sekä yleistynyt ja montaa työnhakijaa vähemmän kiinnostava vuokratyö. Kainuussa keskeisin syy on silti, ettei työnhakijoiden osaaminen vastaa työnantajien odotuksia.

Työllisyyden tulee parantua tulevaisuudessakin, mutta Kainuun työikäisten määrä ei riitä vastaamaan työvoimatarpeeseen. Vuodesta 2010 maakunnan 15–64-vuotiaiden määrä on pudonnut 23 %, ja Tilastokeskuksen ennusteen mukaan se laskee edelleen 9 % vuoteen 2045. Pelkästään kotimaisella työvoimalla ei ratkaista haasteita vastaisuudessakaan, etenkin kun isossa osassa muutakin maata työikäisten määrä vähenee merkittävästi ja osaavan työvoiman pula on vaikea. Maahanmuutto on lisääntynyt huomattavasti viime vuosina ja kehityksen tulee edelleen jatkua.

Epävarmuus heijastuu yhä selvemmin kainuulaisten yritysten arvioihin ja päätöksentekoon, mikä näkyy investointisuunnitelmien varovaisuutena, riskienhallinnan korostumisena sekä strategisten linjausten uudelleentarkasteluna. Syksyn Pk-yritysbarometrin mukaan yritykset varovasti arvioivat liiketoimintansa kehittyvän suotuisaan suuntaan, erityisesti henkilöstön määrän ja liikevaihdon osalta. Vaikka positiivisia näkymiä on, pk-yritysbarometrin mukaan suhdannenäkymät ovat kuitenkin negatiiviset.

Kainuun merkittävimpiä kehitysaskelia ovat vireillä ja suunnitteilla olevat datakeskushankkeet. Investoinnit lisäävät palveluiden kysyntää ja rohkaisevat alueen yrityksiä käynnistämään omia, uudenlaisia kehittämishankkeitaan. Kainuussa, jossa yrityskenttä on verrattain pienikokoinen ja pk-yritysbarometrin mukaan kasvuhalukkuus valtakunnallisesti tarkasteltuna on alhaisempaa, voivat yksittäisetkin alueen elinvoimaisuutta lisäävät päätökset herättää uudenlaista, toivottua liikehdintää.

Matkailualan merkittävät investoinnit, kuten Vuokatin uudet rinteet, majoitusalueet ja palvelut, tukevat kasvua ja vahvistavat Kainuun asemaa matkailun kärkialueena Suomessa, minkä

20.11.2025

lisäksi ne tuottavat merkittäviä työllisyysvaikutuksia sekä rakentamisen että palvelutuotannon vaiheissa.

Kainuun kaivannaisalan yhtiöt toimivat haastavassa markkinaympäristössä, jossa metallien hinnat ja tuotantotekniset haasteet vaikuttavat kannattavuuteen. Kaivosyhtiöiden toiminta on keskeinen osa Kainuun teollista perustaa ja työllisyyttä, ja niiden positiivinen kehitys on välttämätöntä alueellisen elinvoiman ylläpitämiseksi. Hallituksen päätös kaivosveron nelinkertaistamisesta syyskuussa 2025 luo merkittäviä haasteita Kainuun alueen kaivosteollisuudelle.

Puolustusteollisuuden toimialan ympärille on valtakunnallisesti jo muodostettu yhteistyöverkostoja, ja nyt myös Kainuussa käynnistetään puolustusteollisuuden klusterin rakentaminen. Tavoitteena on tunnistaa ja koota alueelle potentiaalisia yrityksiä, joilla voisi olla mahdollisuuksia kasvattaa liiketoimintaan puolustusteollisuuden tarpeisiin. Toimialan kehitystä tuetaan myös hanketoiminnalla.

Metsäbiotalous on säilyttänyt vahvan asemansa Kainuussa, vaikka raakapuun kysyntä ja hinnat ovat taittuneet ja energiapuun kysyntä heikentynyt. Paikalliset sahayritykset ovat investoineet tuotantoon, mikä vahvistaa niiden vientivalmiuksia, vaikka sahatavaran markkinat ovat haastavat. Kemiallisen metsäteollisuuden kannattavuus on muun maan tavoin heikentynyt, mutta sen odotetaan vahvistuvan.

Pohjois-Pohjanmaan

Syksyyn 2025 tultaessa Pohjois-Pohjanmaan talouskasvu on ollut yhä vaimeaa, joskin pientä vireytymistä on havaittu esimerkiksi teollisuudessa. Suhdannekäänteeseen ajankohdasta ei ole vielä tarkkaa näkymää, mutta vuonna 2026 talouden uskotaan asteittain kasvavan. Työttömyys kääntyi Pohjois-Pohjanmaalla huonompaan jo syksyllä 2022. Matalasuhdanteen aikana työttömien lisäys on kohdistunut laajasti eri aloille ja ammattiryhmiin. Avoimia työpaikkoja on ollut tarjolla vuonna 2025 vähän verrattuna aiempiin vuosiin. Työvoiman kysynnän uskotaan lisääntyvän vuoden 2026 aikana ja syksyllä 2026 tilanne elinkeinoissa ja työmarkkinoilla on tätä syksyä valoisampi. Eräissä ammateissa esiintyy edelleen tekijäpulaa ja etenkin kohtaanto-ongelmia. Tilanne vaikeutuu talouskasvun koittaessa.

Pohjois-Pohjanmaan metalli- ja konepajayrityksissä tuotekysyntä ja tilausmäärät vähenivät loppuvuodesta 2022 alkuvuoteen 2024 asti ja yritysten yhteenlaskettu liikevaihto laski huomattavasti. Lasku taittui keväällä 2024 pieneen nousuun. Viimeisen vuoden aikana metalliklusterin liikevaihdossa on ollut säännöllistä kuukausivaihtelua. Koko maan tasolla metalliteollisuuden uusien tilausten trendi on ollut nouseva viime kuukaudet. Osalla Pohjois-Pohjanmaan yrityksiä kysyntää on riittänyt myös matalasuhdanteessa hyvin ja tekijäpulaa on esiintynyt (mm. hitsarit, koneistajat, kokoonpanotyöntekijät). Kysynnän odotetaan kasvavan lähitulevaisuudessa nykyisestä.

Pohjois-Pohjanmaan puuteollisuuden kokonaisliikevaihto putosi merkittävästi pari vuotta, kunnes alkuvuonna 2024 tapahtui käänne parempaan. Tuotekysynnässä ja liikevaihdossa

20.11.2025

ollaankuitenkin vielä selvästi perässä Ukrainan sotaa edeltäneestä tilanteesta. Tämän vuoden alkupuolella trendikäyrä on hieman tasaantunut, mutta isossa kuvassa suunta on parempaan. Maakunnassa on tehty merkittäviä kapasiteetti- ja modernisointi-investointeja, joilla pystytään vastaamaan lisääntyvään kysyntään.

Puhtaan energian ja kiertotalouden valmistelua on vireillä runsaasti eri puolilla maakuntaa. Pohjois-Pohjanmaa on tuulivoimatuotannon kärkimaakunta maassamme ja uusien hankkeiden YVA-prosesseja aloitetaan tasaisesti. Teollisen kokoluokan aurinkovoimahankkeissa maakunta on myös maamme kärkeä. Sähkövarastohankkeita nousee ripeää tahtia. Vihreän vedyn laitossuunnitelmia on julkistettu useissa kunnissa. Teollisen kokoluokan biotuotelaitoksia, varsinkin biokaasulaitoksia, on suunnitteilla lähes kymmenessä kunnassa.

ICT-ala on Pohjois-Pohjanmaan vahvimpia aloja tuotannon, yritysten liikevaihdon kuin työllisten määrillä mitattuna. Alkuvuoden 2025 aikana alan yritysten liikevaihdossa on ollut huomattavaa kuukausivaihtelua. Viime aikoina ei ole viestitty isoista henkilöstömuutostarpeista. Pohjois-Pohjanmaalla on datakeskushankkeita suunnitteilla tai konkreettisesti vireillä ainakin 5 kunnassa.

Vuoden 2025 alkupuoliskolla Pohjois-Pohjanmaan rakennusaloilla on ollut pientä piristymistä, mutta merkittävää liikevaihdon nousua ei vielä toteutunut. Muutamista kunnista on saatu viestejä, että rakennusala on vireytymässä ja merkittäviä rakennushankkeita on myös julkistettu. Eniten matalasuhdanne on kurittanut asuntorakentamista. Vapaita asuntoja on yhä runsaasti tarjolla, mikä heijastuu asuntojen uudistuotannon aloituksiin.

Pohjois-Pohjanmaan matkailuyritysten kokonaisliikevaihto on ollut kasvussa pitkään. Pientä kasvun loivenemista on trendiluvuista tulkittavissa, mutta suunta on kuitenkin positiivinen. Pohjois-Pohjanmaalla suunnitellaan ja toteutetaan investointeja mm. majoituskapasiteetin lisäämiseksi ja ympärivuotisen vetovoiman kasvattamiseksi. Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2026. Kaupan aloilla viime vuodet ovat olleet kohtuullisen tasaista tai loivan nousevaa maakunnan yrityksille yhteenlasketulla liikevaihdolla mitattuna. Henkilöstömäärässä on ollut pientä pudotusta. Madaltuneet korot ja inflaation taittuminen tukevat ostopäätöksiä erityisesti hintavissa hankinnoissa.

Eniten työvoimapulaa esiintyy edelleen sote-aloilla. Jo pitkään vajetta on ollut eri lääkäreistä ja psykologeista. Sairaanhoidajat ja lähihoitajat ovat määrällisesti huomattavan suuria ammattiryhmiä maakunnassa. Ensin mainituissa työmarkkinatilanne on pääosin tasapainossa, hetkellisesti voi olla pulaakin, mutta lähihoitajista on tällä hetkellä jopa ylitarjontaa. Tilanne vaihtelee alueen sisällä eri organisaatioissa ja tehtävissä. Eniten haasteita on määräaikaissa rekrytoinneissa. Hyvinvointialue tuottaa jatkossa yhä enemmän palveluja itse.

3) Alueellinen linjaus

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko

20.11.2025

tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. Lupaharkinnassa otetaan huomioon koko EU/ETA-alueen hakijat. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

Seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus alueella on vaikeutunut.

Ammattiala sekä siihen liittyvä ammattiluokka ja ammattinimikkeet esitellään listattuna ISCO-luokituksen numeroilla (ammattinimike ilmoitetaan neljän numeron tasoisena).

Ammattiala	Ammattiluokka	Ammattinimike (ja mahdolliset poikkeukset)
Terveydenhuoltoala	22 Terveydenhuollon erityisasiantuntijat	2211 Yleislääkärit
		2261 Hammaslääkärit
ICT-ala	25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat	2512 Sovellussuunnittelijat
		2514 Sovellusohjelmoijat
Metalli- ja konepaja-ala sekä prosessityöntekijät	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	7212 Hitsaajat ja kaasuleikkaajat
		7223 Koneenasettajat ja koneistajat
Palvelualan	34 Lainopilliset avustajat sekä sosiaali- ja kulttuurialan asiantuntijat	3434 Keittiöpäälliköt
	51 Palvelutyöntekijät	5120 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät
		5131 Tarjoilijat
Muut alat	91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	9112 Toimisto- ja laitossiivoojat ym.

4) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

www.migri.fi

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

Työvoimabarometri:

[Työvoimabarometri - Etusivu](#)

20.11.2025

5) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 30.5.2026 asti.

Tämä alueellinen linjaus on voimassa 1.12.2025 alkaen. Linjausta päivitetään puolivuosittain.

Lisätietoja:

maahanmuuttoasiantuntija Karoliina Oikarinen, Kainuun ELY-keskus
ryhmäpäällikkö Hanna Määttä, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Nimike Esittelijän nimi ja ratkaissut Nimike Ratkaisijan nimi.

Jakelu

Maahanmuuttovirasto
Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuton ja kotoutumisen
yhteistyöryhmä

Tämä asiakirja POPELY/1509/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/1509/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Singh Kamal 21.11.2025 09:33

Ratkaisija Keränen Petri 21.11.2025 09:37

Ratkaisija Korhonen Jaana B 21.11.2025 09:48